

Aan:  
Provinciale Staten

Onderwerp:  
EPD-aanvraag 'Biogas Flevoland'  
Projectnummer EPT305002.

1. Wij stellen u voor:  
aan de Coöperatieve Agro-Milieu Coöperatie boer en Bodem U.A., voor het project 'Biogas Flevoland' een bijdrage groot maximaal € 500.000 , ten laste van de provinciale co-financiering, te verstrekken binnen de maatregel 3.5 van het EPD 2000-2006 Flevoland 'duurzame kwaliteitsverbetering MKB (EOGFL)'.
2. Toelichting:  
De zorg om het milieu is een belangrijk punt van aandacht in onze maatschappij. In de landbouw vormt de mestproblematiek een belangrijk thema. De problemen lopen uiteen van stankhinder in de omgeving, verzuring, vermesting, vervuiling van het grondwater tot uitstoot van gassen die bijdragen aan het broeikas effect. Er wordt volop gezocht naar oplossingen om deze negatieve aspecten te minimaliseren of om deze zelfs om te buigen naar positieve effecten. Het bewerken van mest door middel van vergisting lijkt een goede en duurzame oplossing. Het is met vergisting mogelijk om groene energie uit mest te winnen en daarbij tevens de kwaliteitsverbetering van de mest te realiseren. De mineralen in de vergiste mest zijn beter te benutten door de plant waardoor er minder verliezen zijn naar lucht en bodem en waardoor er bespaard kan worden op de aanvoer van kunstmest. Er is minder emissie van ondermeer broeikasgassen en er is geen stankoverlast meer. Ook draagt vergisting bij aan de hygiënisering waardoor vermindering van ziektedruk voor dier, bodem en plant.

Het perspectief voor vergisten op boerderijniveau is tegenwoordig beter dan in de jaren tachtig. Met name de verbetering van de technieken, de modernere Warmte Kracht Koppelingen, de schaalvergroting en de zwaardere eisen die gesteld worden aan het landbouwbedrijf dragen hieraan bij. Door toepassing van vergisting op het landbouwbedrijf wordt men zich bewust van de differentiatiemogelijkheden van het landbouwbedrijf met andere technieken en inkomenspotenties.

De Coöperatie heeft op verzoek van de provincie Flevoland een studie uitgevoerd over de betekenis van mestvergisting voor de Flevolandse landbouw en het milieu. Uit het rapport blijkt dat mestvergisting een bijdrage levert aan de vermindering van de milieudruk maar ook een kans geeft aan het Flevolandse bedrijfsleven. Enerzijds in de kennisoverdracht en anderzijds met rechtstreekse bedrijvigheid.

Het project 'Biogas Flevoland' sluit goed aan bij de 'Landbouwnota Flevoland' waarin mestvergisting wordt genoemd als mogelijkheid voor de winning van duurzame energie.

Het project 'Biogas Flevoland' kent drie onderdelen:

1. de bouw van 4 biogas installaties op 4 boerenbedrijven;
2. gegevensverzameling en onderzoek;
3. kennisoverdracht.

Statenvergadering d.d.:  
11 maart 2004

Agendapunt:  
6c

Lelystad:  
28 november 2003

Registratienummer:  
PS04.0024

Inlichtingen:  
G.H.M. Gielen

Afdeling:  
PME

De meerwaarde van het project 'Biogas Flevoland is als volgt samen te vatten:

- het testen van innovatieve installaties onder boerderijomstandigheden. Met name de economische haalbaarheid neemt daarin een centrale plaats;
- het opdoen van ervaringen met de verschillende installaties;
- het streven naar een standaardisatie van de vergistingsinstallaties (met een wezenlijke rol voor het Nederlandse en met name Flevolandse bedrijfsleven);
- de toepasbaarheid en benuttingsmogelijkheden van de geproduceerde elektriciteit en warmte op het veehouderijbedrijf, in de akkerbouw, tuinbouw en glastuinbouw;
- de toepassing van het digestaat in de akkerbouw, veehouderij en de biologische sector (vermindering van kunstmeststikstofgift en verbetering van de kwaliteit van de bodem zijn centrale onderzoekspunten);
- streven naar hergebruik van de vrijgekomen warmte in gebouwen;
- het opdoen van ervaring met co-vergisting (tegelijkertijd mee vergisten van andere producten zoals bijproducten van de voedingsindustrie en rest-producten van agrarische bedrijven);
- mogelijkheden voor herijking van (nationale) wet- en regelgeving op het gebied van mestverwerking op boerderijschaal.

De resultaten van het project zijn:

1. er zijn vier biogasinstallaties operationeel;
2. het bedrijfsleven heeft ervaring opgedaan met het produceren en installeren van de installaties;
3. de gegevens en ervaringen over de installaties zijn verzameld. De onderzoeksresultaten over de toepassing van het digestaat en de stikstofwerking is bekend;
4. de ervaringen zijn gecommuniceerd met landbouwers, beleidsinstanties, bedrijfsleven en consumenten.

De vier agrarische bedrijven waar de mestvergistingsinstallaties zijn gepland zijn sterk uiteenlopend van opzet. De groep bestaat uit: gemengd bedrijf akkerbouw en melkveehouderij, gemengd bedrijf akkerbouw en grote kalvermesterij, CAH schoolboerderij met akkerbouw, melkveehouderij, varkenshouderij en legkippen en gemengd biologisch bedrijf met akkerbouw en broedscharrelkippen. De vier bedrijven vragen om verschillende biogas installaties. De vier installaties zijn variaties rond een liggende stalen propstroomreactor. Afhankelijk van de capaciteit is er sprake van een reactor van ca. 150 m<sup>3</sup>, twee keer een vergrootte versie van ca. 230 m<sup>3</sup> en een installatie met meerdere reactoren. Bij de realisatie van de installaties wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande bouwkundige elementen (kelders, mestsilo e.d.). het biogas dat vrijkomt bij de vergisting wordt biologisch gereinigd en daarna door een WKK-installatie omgezet in elektriciteit en warmte.

De pilot installaties en het gebruik van het effluent leveren veel informatie op. De gegevens en de ervaringen worden verzameld en worden gebruikt voor de kennis-overdracht. De gegevens worden verwerkt door het Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO).

Het laatste onderdeel van het project behelst de kennisoverdracht. De kennisoverdracht richt zich op het informeren en het beïnvloeden van besluitvormingsprocessen. Het informeren zal breed zijn omdat deze ontwikkelingen van maatschappelijk belang zijn. Besluitvormingsprocessen zullen vooraf plaats vinden op het boeren erf en bij beleidsinstanties om dergelijke ontwikkelingen te stimuleren. De communicatie richt zich op de verschillende elementen van het project. Zoals de projectrealisatie, het vergistingsproces, het gebruik van de vrijgekomen energie, het gebruik van het effluent, de investeringen, de economie en de ecologische winst.

De totale kosten van het project bedragen € 4.645.000. Hiervan neemt de CAH € 398.000, de initiatiefnemer € 13.000 en de deelnemende boeren € 2.730.000 voor haar rekening. Vanuit het EPD 2000-2006 wordt € 1.004.000 bijgedragen. Het resterende deel zijnde € 500.000 komt ten laste van de provinciale cofinanciering.

3. Advies van de Commissie voor advies:  
De aanwezige fracties kunnen zich vinden in het voorstel. Hiermee gaat het voorstel ongewijzigd door naar de vergadering van provinciale staten als hamerstuk.
4. Ontwerp-besluit:

Provinciale Staten van Flevoland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 27 januari 2004  
nr. PME/03.030051/A

## BESLUITEN:

aan de Coöperatieve Agro-Milieucoöperatie voor Boer en Bodem U.A., voor het project 'Biogas Flevoland' een bijdrage groot maximaal € 500.000 , ten laste van de provinciale co-financiering, te verstrekken binnen de maatregel 3.5 van het EPD 2000-2006 Flevoland 'duurzame kwaliteitsverbetering MKB (EOGFL)'.

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Flevoland d.d. 11 maart 2004.

,griffier.

,voorzitter.

5. Bijlagen  
Geen.
6. Ter lezing gelegde stukken
  - EPD aanvraag 'Biogas Flevoland' d.d. 12 december 2002 kenmerk EUR/02.016564.
  - (concept) EPD overeenkomst met de Coöperatieve Agro-Milieucoöperatie voor Boer en Bodem U.A.

Gedeputeerde Staten van Flevoland,  
                    ,secretaris.                                         ,voorzitter.